

PWYLLGOR	PWYLLGOR TRWYDDEDU CYFFREDINOL
DYDDIAD:	11 TACHWEDD 2024
TEITL:	DIRPRWYO HAWLIAU I BENDERFYNU AR GEISIADAU TRWYDDEDAU TACSI
PWRPAS:	ADOLYGU'R CYNLLUN DIRPRWYO AC YSTYRIED OPSIYNAU AR GYFER ADDASU'R TREFNIADAU
AWDUR:	PENNAETH YR ADRAN AMGYLCHEDD

1.0 GWYBODAETH GEFNDIROL – CYD-DESTUN CYFREITHIOL

- 1.1 Mae gan y Cyngor fel Awdurdod Trwyddedu ddyletswydd o dan y Ddeddf Cymalau Heddluoedd Trefol 1847 a'r Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 i drwyddedu gyrwyr a cherbydau hurio preifat a hacni, a gweithredwyr.
- 1.2 Mae'r grym i ddyfarnu trwyddedau gyrwyr/gweithredwyr wedi'u cynnwys yn Adran 51, 55, a 59 o'r Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976(Y Ddeddf). Mae'n ofynnol i'r Awdurdod Trwyddedu sicrhau bod sawl sy'n ymgeisio am drwydded gyrrwr/gweithredwr , neu'n ymgeisio i adnewyddu trwydded o'r fath, yn unigolyn 'addas a phriodol' i ddal y drwydded honno.
- 1.3 Mae'r grym i atal , diddymu, neu wrthod adnewyddu trwydded gyrrwr wedi'i cynnwys yn adran 61 o'r Ddeddf . Mae'r grym yn berthnasol i sefyllfaoedd lle bo'r ymgeisydd/deilydd y drwydded wedi
- ei gael yn euog o drosedd yn ymwneud ag anonestrwydd; anwedduster; neu drais
  - Methiant i gydymffurfio gyda darpariaethau Deddf Cymalau Heddluoedd Trefol 1847
  - Methiant i gydymffurfio a darpariaethau Rhan 2 o'r Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976
  - Neu unrhyw achos arall rhesymol.
- 1.4 Prif bwrpas trwyddedu cerbydau , gweithredwyr a gyrwyr yw diogelu'r cyhoedd; a dyma yw'r flaenoriaeth beth bynnag fo trefniadau'r Cyngor ar gyfer penderfynu os yw cais am drwydded yn cael ei ganiatáu neu beidio.

2. Y CYFANSODDIAD A HAWLIAU DIRPRWYEDIG

- 2.1 Mae'r Cyfansoddiad yn gosod trefn benodol o ran pa benderfyniadau sydd wedi eu dirprwyo i swyddogion; a pha benderfyniadau sydd yn disgyn o dan gyfrifoldebau'r Is Bwyllgor. Dywed cymal 11.3.5 o Atodiad 3 Adran 3 fod penderfyniadau trwyddedau taccis wedi eu dirprwyo i'r Pennaeth Amgylchedd ac eithrio'r materion a restrir isod -

11.3.5 Gweithredu pwerau'r Cyngor ym maes trwyddedu cerbydau hacni a cherbydau hur preifat ag eithrio'r materion canlynol sydd yn gyfrifoldeb i'r Is-Bwyllgor o'r Pwyllgor Trwyddedu Cyffredinol.

- a) Penderfynu ar gais am drwydded gyrrwr hacni/hurio preifat pan fydd adroddiad o'r Biwro Cofnodion Troseddol yn dangos collfarn neu rybudd heddlu.
- b) Penderfynu ar gais am drwydded cerbyd hacni/hurio preifat pan na fydd y cerbyd yn cydymffurfio â pholisi'r awdurdod.
- c) Penderfynu ar gais am drwydded gweithredwr hurio preifat pan fydd adroddiad o'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd yn dangos collfarn neu rybudd heddlu.

2.2 Mae pob penderfyniad arall mewn perthynas â'r gofynion cyfreithiol uchod wedi ei dirprwyo i'r Pennaeth Amgylchedd; sydd wedi awdurdodi swyddogion penodol i weithredu'r hawliau ar ei ran.

2.3 Mae'r grym i ddiddymu, neu atal trwydded yn cael ei ymarfer yn rheolaidd gan swyddogion a awdurdodir gan y Pennaeth Amgylchedd. Pan mae unigolyn yn anhapus gyda'r penderfyniad i atal neu ddiddymu trwydded; gall apelio i Lys Ynadon oddi fewn i 21 diwrnod o dderbyn yr hysbysiad atal/diddymu.

3. MATERION ERAILL I'W HYSTYRIED

3.1 Yn ogystal â'r angen i gyfeirio ceisiadau gan unigolion sydd yn dangos collfarn neu rybudd Heddlu ar eu DBS; mae amgylchiadau ehangach lle y cyfeirir ceisiadau i'r Is Bwyllgor Trwyddedu Cyffredinol am benderfyniad

3.2 Gall hyn gynnwys cyhuddiad neu wybodaeth a dderbyniwyd am ymddygiad unigolyn sydd heb arwain at gollfarn; neu lle nad yw'r achos wedi cyrraedd y llysoedd eto.

3.3 Yn unol â gofynion Polisi cyfredol y Cyngor - *Meini Prawf Addasrwydd ar gyfer Gyrwyr a Gweithredwyr* - mae'r amgylchiadau canlynol hefyd yn arwain at gyfeirio unigolyn i wrandawriad o'r Is Bwyllgor am benderfyniad sef:

- Torri Deddf, Is-ddeddf neu Amod Trwydded
- Troseddau traffig difrifol neu sawl collfarn am fan droseddau traffig.

4 PENDERFYNIAD Y PWYLLGOR TRWYDDEDU CYFFREDINOL – 2il o RAGFYR 2019

4.1 Fe gyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor hwn ar yr 2il o Ragfyr 2019 (gweler atodiad i'r adroddiad hwn) yn amlinellu'r trefniadau presennol, a gyda opsiynau dechreuol o ran sut i adolygu'r trefniadau presennol o ddirprwyo penderfyniadau.

4.2 Wrth drafod y drefn bresennol nodwyd fod cyflwyno adroddiad ffurfiol gydag argymhelliad yn ddull effeithiol o sicrhau fod yr Is bwyllgor yn cael arweiniad clir a gais gan gynnwys tystiolaeth berthnasol sydd yn sail i'r argymhelliad. Mae'r adroddiad hefyd yn rhoi gwybodaeth ffurfiol i'r ymgeisydd (ac unrhyw bartïon eraill)

– ynglŷn a sut mae'r Swyddog wedi cyrraedd ei argymhelliad ar y cais, ac mae'r ymgeisydd yn cael cyfle i ymhelaethu ar ei gais.

- 4.3 Mae'r gyfundrefn ar gyfer caniatáu neu wrthod ceisiadau am drwyddedau tacsï yn cynnwys hawliau apêl, i Lys yr Ynadon. Mae penderfyniadau i wrthod caniatáu ceisiadau gan Is - Bwyllgor, neu i ddiddymu neu atal trwyddedau gan swyddogion yn cael eu gwneud er mwyn diogelu 'r cyhoedd; ond mae'n bwysig ein bod yn gallu tystiolaethu rhesymeg penderfyniad gan fod hawliau apêl yn erbyn y penderfyniadau hyn.
- 4.5 Credir fod sgil effeithiau'r Cynllun Dirprwyo fel ac y mae yn golygu:
- Llwyth gwaith diangen i'r Is bwyllgor oherwydd y nifer o geisiadau sydd yn rhaid eu hadrodd oherwydd bod yr ymgeisydd gyda cholffarn
  - Llwyth gwaith diangen i'r Gwasanaeth Trwyddedu a'r Gwasanaeth Pwyllgorau oherwydd yr angen i baratoi adroddiadau a chyfarfodydd yr Is bwyllgor ar hap
  - Oedi yn y broses o benderfynu ar geisiadau oherwydd yr angen i adrodd i'r Is bwyllgor sydd yn golygu fod ymgeiswyr yn gorfod disgwyl yn hirach am benderfyniad
- 4.6 Cytunodd y Pwyllgor fod angen edrych ar y trefniadau dirprwyo penderfyniadau fel bod yr Is- Bwyllgor yn parhau i allu dyfarnu penderfyniad mewn modd gwrthrychol a rhesymegol lle mae'r ceisiadau o ran ei natur yn cyfiawnhau penderfyniad gan Yr Is - Bwyllgor.
- 4.7 Penderfynodd y Pwyllgor i roi'r hawl i'r Gwasanaeth Cyfreithiol a 'r gwasanaeth Trwyddedu i ymchwilio ymhellach i sut y gellid adolygu'r cynllun dirprwyo i gyfarch oll o'r anfanteision y drefn bresennol fel y nodwyd; tra ar y yr un pryd yn cadw gwydnwch, tegwch a thryloywder y drefn bresennol.
- 4.8 Cytunwyd y bydda geiriad adolygiad o'r hawliau dirprwyedig yn eglur a phendant ac y byddai y fersiwn diwygiedig a ffafirir yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor hwn er penderfyniad terfynol.

5 ADOLYGIAD PELLACH O'R HAWLIAU DIRPRWYEDIG MEWN PERTHYNAS A CHEISIADAU AM DRWYDDEDAU GYRRWYR. CERBYDAU A GWEITHREDWYR HURIO PREIFAT

- 5.1 Credir y gellir adolygu'r drefn ddirprwyo gan sicrhau parhad i wydnwch penderfyniadau swyddogion a'r Is - Bwyllgor; ond drwy ganiatáu cyfle i'r Is - Bwyllgor ganolbwyntio ar geisiadau mwyaf cynhennus neu gymhleth.
- 5.2 Mae trefniadau dirprwyo penderfyniadau fel hyn yn amrywio o gyngor i gyngor. Mae rhai Awdurdodau Trwyddedu yn dirprwyo hawl i swyddog benderfynu ar unrhyw gais nad yw yn groes i bolisi. Mae rhai yn dirprwyo hawliau penderfyniad i Swyddog; ond gyda chyfundrefn apêl i Is - Bwyllgor os nad yw ymgeisydd yn cytuno gyda phenderfyniad.
- 5.3 O safbwynt Cyngor Gwynedd rydym yn grediniol fod rôl bwysig gan yr Is bwyllgor o ran ystyried a phenderfynu ar geisiadau sydd yn groes i unrhyw bolisi sydd yn weithredol ar y pryd; megis y polisi presennol sydd yn rhoi arweiniad o ran penderfynu os yw unigolyn yn addas a phriodol i ddal trwydded gyrru tacsï – (*Polisi Meini Prawf Addasrwydd ar gyfer Gyrrwyr a Gweithredwyr*). Mae angen pendantsrwydd clir o ran diffinio'r amgylchiadau lle dylid cyfeirio cais i'r Is bwyllgor.
- 5.4 Cynigir felly fod yr hawliau dirprwyedig yn cael eu haddasu fel a ganlyn –

6 Hawliau Dirprwyedig Pennaeth Amgylchedd: adolygu cymal 11.3.5 fel a ganlyn-

- 6.1 Gweithredu pwerau'r Cyngor ym maes trwyddedu cerbydau hacni a cherbydau hur preifat ag eithrio'r materion canlynol sydd yn gyfrifoldeb i'r Is-Bwyllgor o'r Pwyllgor Trwyddedu Cyffredinol.
- (a) Penderfynu ar gais am drwydded gyrrwr hacni/hurio preifat pan fydd adroddiad o'r Biwro Cofnodion Troseddol yn dangos collfarn neu rybudd heddlu, a phan fydd y cais yn groes i bolisi'r Awdurdod .
- b) Penderfynu ar gais am drwydded cerbyd hacni/hurio preifat pan na fydd y cerbyd yn cydymffurfio â pholisi'r awdurdod.
- c) Penderfynu ar gais am drwydded gweithredwr hurio preifat pan fydd adroddiad o'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd yn dangos collfarn neu rybudd heddlu , a phan fydd y cais yn groes i bolisi'r Awdurdod.
- 6.2 Fe fyddai newid y drefn fel yr uchod yn sicrhau fod y penderfyniad wedi ei ddirprwyo i swyddog mewn amgylchiadau lle nad yw hanes troseddol yr unigolyn, neu unrhyw fater i'w ystyried , yn groes i bolisi. Dylid nodi serch hynny bod gan y Pennaeth ddisgresiwn o dan y Cynllun Dirprwyo i gyfeirio unrhyw gais am wrandawriad Is Bwyllgor lle mae amgylchiadau yn cyfiawnhau gwneud hynny: ac ni fydd y newidiadau yn effeithio ar yr hawl hynny.
- 6.3 Os bydd y Pwyllgor yn cytuno i'r newidiadau, fe'u cyflwynir i'w gymeradwyo gan y Cyngor Llawn fel rhan o adroddiad y Swyddog Monitro ar Adolygu'r Cyfansoddiad.

ARGYMHELLIAD -

Gofynnir i'r Pwyllgor gymeradwyo diwygio'r drefn dirprwyo penderfyniadau i'r Is Bwyllgor yn unol a'r drefn a argymhellir yn yr adroddiad .